

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/96/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010361
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010361.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. novembra 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného C. S., nar. XX.XX.XXXX v V., trvale bytom B. H., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6PP/29/2022 zo dňa 02.06.2022 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1, ods. 2 a § 67 ods. 1 Tr. zák. sa odsúdený C. S. podmienične prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/40/2007 zo dňa 04.05.2007.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. sa odsúdenému určuje skúšobná doba na 4 (štyri) roky a nariaďuje sa nad ním probačný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 51 ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. j), k) Tr. zák. sa odsúdenému ustanovujú:

- primerané obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe,
- primeraná povinnosť spočívajúca v príkaze zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve,
- primeraná povinnosť spočívajúca v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/40/2007 zo dňa 04.05.2007 bol C. S. odsúdený pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. b), d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia vecí, ochranný dohľad na 2 roky a taktiež ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4Nt/13/2016 zo dňa 30.03.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.03.2016, bol odsúdený C. S. na ďalší výkon tohto uloženého trestu odňatia slobody preradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1Nt/35/2019 zo dňa 10.04.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.04.2019, bol odsúdený C. S. na ďalší výkon tohto uloženého trestu odňatia slobody preradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 a § 67 ods. 1 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú odôvodnil tak, že ústav na výkon trestu ho plne odporučil na podmiennečné prepustenie pri konštatovaní minimálneho rizika jeho zlyhania, avšak súd prvého stupňa jeho návrh zamietol, nakoľko neabsolvoval uložené ochranné liečenie. Po prepustení na slobodu sa vráti k svojej rodine, na slobode chce viesť riadny život, zamestnať sa a začleniť sa do spoločnosti.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom po doplnení dokazovania na neverejnom zasadnutí (§ 304 ods. 1 Tr. por.) dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 a § 67 ods. 1 Tr. zák. krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané, keď odsúdený už vykonal viac ako 3/4 z uloženého trestu odňatia slobody. V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd vyhodnotil správanie sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody a plnenie jeho povinností ako prejav polepšenia, čím bola splnená prvá materiálna podmienka.

Pokiaľ však ide o druhú materiálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie, ktorá spočívala v pozitívnej prognóze vedenia riadneho života odsúdeného na slobode po jeho podmiennečnom prepustení, súd prvého stupňa túto nepovažoval za splnenú z dôvodu, že mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré doposiaľ nevykonal. Zo znaleckých posudkov (oboznámených na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa) taktiež vyplynulo, že u odsúdeného bola zistená porucha osobnosti a počínajúci stupeň závislosti od alkoholu. Oboje klinické tvrdenia - diagnostické zistenia u odsúdeného znalci viazali s časom trestného činu. V čase spáchania trestného činu sa nachádzal v stave najpravdepodobnejšej stredne ťažkej, ale s určitosťou jednoduchej alkoholickej opojenosti. Znalci mali za to, že pobyt odsúdeného na slobode je zviazaný s potenciálnou mierou rizika, a to z dôvodu jeho počínajúcej závislosti od alkoholu. Znalci tiež konštatovali, že odsúdený je psychastenická osobnosť, neschopná nadväzovať sociálne kontakty, nadväzovať vzťahy, vytvárať a udržiavať ich, s nízkou toleranciou na záťaž a frustráciu, na osobné zranenia, je zdrojom neustáleho prijímania negatívnej odozvy od okolia, ktorá spätne zvýrazňuje pocity insuficiencie, v dôsledku čoho narastá nepriaznivý sebaobraz, narastá vnútorné napätie, narastá nepriateľský postoj k ľuďom, ktorí ho odmietajú, ktorí mu neposkytujú to, čo on momentálne potrebuje. Ak je pod vplyvom alkoholu, tak jeho správanie sa stáva odbrzdeným a hrozí, že budú vyplavované dlhodobo potláčané agresívne pnutia nebezpečným - agresívnym spôsobom. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že vyššie uvedené charakteristiky odsúdeného, spolu so závislosťou od alkoholu, po zohľadnení skutočností, že doposiaľ ešte nevykonal ochranné liečenie, predstavujú príliš vysoké riziko recidívy odsúdeného.

Krajský súd uvádza, že ešte pred predložením veci na rozhodnutie o podanej sťažnosti bol odsúdený dňa 21.06.2022 premiestnený zo svojho materského ústavu na výkon trestu (ÚVTOS Dubnica nad Váhom) do NOO a ÚVTOS v Trenčíne za účelom výkonu uloženého ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou (č.l. 28).

Následne krajský súd v priebehu sťažnostného konania zisťoval priebeh výkonu tohto ochranného liečenia a jeho výsledok a zistil nasledovné:

V písomnej správe NOO a ÚVTOS v Trenčíne zo dňa 17.10.2022 (č.l. 50) bolo konštatované, že odsúdený vykonával ochranné liečenie na psychiatrickom oddelení tohto ústavu od 21.06.2022 do 04.10.2022.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Nt/255/2022 zo dňa 29.09.2022 (č.l. 47) bolo ochranné liečenie zmenené na formu ambulantnú, v ktorej má odsúdený pokračovať po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Z lekárskej správy z výkonu ochranného liečenia (č.l. 51-52) vyplynulo okrem iného aj to, že odsúdený sa adaptoval na podmienky výkonu trestu odňatia slobody s primeranou reguláciou správania. Vyjadruje kritický postoj voči trestnej činnosti. Napriek jej násilnej povahe počas výkonu trestu odňatia slobody, ako ani počas priebehu protialkoholického liečenia sa nespráva voči okoliu ani sebe agresívne, dominantne alebo bezohľadne. V kontakte je adekvátny, v štruktúrovanom prostredí zodpovedný, rešpektujúci spoločenské normy. V sociálnych interakciách je nekonfliktný, aktívny, sociabilný, a to bez prejavov impulzivitu. Osobnostne možno hovoriť o dozretí, uvedomení si súvislostí medzi nadmerným užitím alkoholu, stratou sebakontroly a trestnej aktivity. Dlhodobo sa udržiava v stave kvalitnej spolupráce a psychickej stability. Nevstupuje do kontaktu s odsúdenými, ktorí zdieľajú kriminálne hodnoty, ani nie je ich nositeľom. Má primerane vyvinuté vyššie city, je schopný vytvárania a udržiavania primeraných empatických a emočne sytených vzťahov, počas výkonu trestu odňatia slobody sa javí ako emočne stabilný a reagujúci s adekvátnou frustračnou toleranciou, nie je zvýšene ovplyvniteľný ani manipulovateľný nežiadúcim smerom. Možno hovoriť o veľmi dobrej kooperácii a vysokej motivovanosti do nadchádzajúceho života v civilných podmienkach, do ktorého si kladie realistické ciele. Protektívne možno hodnotiť to, že udržiava kontakty s rodinou - matkou, sestrou, neterou, ktoré sú podporné. V podmienkach výkonu ochranného liečenia je emočne a sociálne stabilný, vo vzťahoch so spolupacientmi sa angažuje skôr na racionálnej úrovni, nevytvára patologické vzťahy. Voči trestnému činu je ľútostivý, pokorný. Aktuálnu spoluprácu považujú za plne adekvátnu, je schopný participovať na terapii, aj reagovať na edukáciu. V priebehu hospitalizácie získal dostatok informácií o škodlivosti alkoholu, vzťahu jeho konzumácie k trestnej činnosti, bol poučený o rizikosti ďalšieho zneužívania, negatívnom pôsobení na zdravie, o nutnosti abstinencie, stratégiách zvládania cravingu.

Krajský súd taktiež pred rozhodnutím o podanej sťažnosti „aktualizoval“ hodnotenie ústavu na výkon trestu na odsúdeného, z ktorého vyplynuli nové pozitívne zistenia o osobe odsúdeného. Z tohto hodnotenia, vypracovaného dňa 20.10.2022 (č.l. 54-55), okrem iného vyplynulo aj to, že počas výkonu ochranného liečenia v NOO a ÚVTOS v Trenčíne bolo jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni, bol pozitívne nastavený k liečbe a patrične participoval na stanovených terapiách. Od naposledy vypracovaného hodnotenia získal ďalšiu disciplinárnu odmenu (spolu ich má už 12), pričom disciplinárne potrestaný nebol. Stanovený program zaobchádzania naďalej plní na požadovanej úrovni a vo všetkých jeho bodoch. Riziko jeho recidívy je nízke a resocializačná prognóza je priaznivá. Ústav na výkon trestu zotrval na svojom skoršom závere, že preukazuje splnenie podmienok na podmienkové prepustenie a toto je aj odporúčané.

Vyššie uvedené listinné dôkazy - písomná správa NOO a ÚVTOS v Trenčíne zo dňa 17.10.2022, uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Nt/255/2022 zo dňa 29.09.2022, lekárska správa, ako aj aktuálne hodnotenie ústavu na výkon trestu na odsúdeného a k nemu pripojený skrátený výpis klienta krajský súd pred týmto rozhodnutím zaslal na vyjadrenie odsúdenému a prokurátorovi (Krajskej prokuratúre Trenčín), ktorí sa k nim však v stanovenej lehote, ktorá uplynula pred termínom neverejného zasadnutia, písomne nevyjadrili.

Krajský súd na základe oboznámenia sa s týmito listinnými dôkazmi, ktorých obsah nemohol pri svojom rozhodovaní nechať nepovšimnutým, a na základe zhodnotenia všetkých dôkazov podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne dospel k záveru, že u odsúdeného je aktuálne splnená aj druhá materiálna podmienka.

Keďže odsúdený medzičasom počas výkonu trestu odňatia slobody vykonal uložené ochranné liečenie v ústavnej forme, tak povediac „negoval“ podstatný dôvod, pre ktorý súd prvého stupňa rozhodol o jeho návrhu napadnutým uznesením. Navyiac je potrebné uviesť, že aj lekárska správa NOO a ÚVTOS v Trenčíne z výkonu tohto ochranného liečenia v podstate „podporuje“ závery (aj aktuálneho) hodnotenia ústavu na výkon trestu (ktoré je inak bez akýchkoľvek negatívnych konštatácií k osobe odsúdeného),

že u odsúdeného je nízke riziko recidívy trestnej činnosti a jeho resocializačná prognóza je hodnotená ako priaznivá.

Pri komplexnom vyhodnotení všetkých vyššie uvedených skutočností aj krajský súd dospel k záveru, že odsúdený nebude po prepustení na slobodu odkázaný na páchanie trestnej činnosti. Odsúdený napokon vyjadruje kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti (ľútostivý, pokorný), počas výkonu trestu odňatia slobody sa nesprával voči okoliu ani sebe agresívne, dominantne či bezohľadne, ako tomu bolo ostatne v súvislosti s touto ním spáchanou trestnou činnosťou, v sociálnych interakciách sa javil ako nekonfliktný, v kontakte bol adekvátny, v štruktúrovanom prostredí zodpovedný, rešpektujúci spoločenské normy, pričom sa adaptoval na podmienky výkonu trestu odňatia slobody s primeranou reguláciou správania, bez prejavov impulzivity, pričom ústav na výkon trestu skonštatoval, že osobnostne možno hovoriť o jeho dozretí. Má primerane vyvinuté vyššie city, je schopný vytvárania a udržania primeraných empatických a emočne sýtených vzťahov, počas výkonu trestu odňatia slobody sa javí ako emočne stabilný a reagujúci s adekvátnou frustračnou toleranciou. Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava kontakt so svojou blízkou rodinou, čo nasvedčuje tomu, že po prepustení na slobodu môže mať vytvorené podporné sociálne zázemie. Odsúdený je taktiež vysoko motivovaný do nadchádzajúceho života v civilných podmienkach, do ktorého si kladie realistické ciele.

Vo vzťahu k osobe odsúdeného napokon nemožno jednoznačne konštatovať, že by mohla byť jeho náprava podstatne sťažená. Odsúdený bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný, pričom v prípade prvého (skoršieho) podmiennečného odsúdenia sa osvedčil v skúšobnej dobe. Odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody nachádza po prvýkrát, a preto neexistujú negatívne skúsenosti o jeho správaní sa v skúšobnej dobe po jeho „predčasnom“ prepustení na slobodu. Navyše sa tým, že dlhodobo plnil stanovený program zaobchádzania, „prepracoval“ z maximálneho až do minimálneho stupňa stráženia.

Všetky vyššie uvedené „poznatky o odsúdenom“ sú pozitívnymi predpokladmi pre jeho úspešnú resocializáciu a výrazne znižujú riziko opätovného spáchania trestnej činnosti. Napokon aj ústav na výkon trestu odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť (i keď bez súčasného nariadenia probačného dohľadu).

Preto je podľa názoru krajského súdu možné a aj dôvodné dať odsúdenému šancu preukázať, že sa napravil pred vykonaním celého trestu odňatia slobody. Z pohľadu vyššie uvedených skutočností totiž krajský súd nevidí „rozumný dôvod,“ pre ktorý by bolo potrebné pretrvávajúci názor ústavu na výkon trestu na možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného odmietnuť.

Napokon len skutočnosť, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody pre závažný trestný čin, nemôže byť dôvodom, aby nemohol byť podmiennečne prepustený. Totiž pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení majú súdy len prihliadnuť na povahu spáchaného trestného činu (§ 66 ods. 2 Tr. zák.), avšak takéto „prihliadnutie“ sa musí vyhodnocovať v kontexte iných okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne.

Krajský súd napokon dodáva, že síce neexistuje „záruka,“ že odsúdený bude viesť po podmiennečnom prepustení na slobodu riadny život, ale takúto istotu konajúce súdy prakticky nemajú a ani nikdy mať nemôžu. Z vyššie uvedených dôvodov však podľa názoru krajského súdu takýto dôvodný predpoklad jednoznačne vyplýva.

Z pohľadu vyššie uvedených skutočností zistených u osoby odsúdeného považoval krajský súd za potrebné v rámci rozhodnutia o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody určiť mu skúšobnú dobu na 4 roky, a to najmä s prihliadnutím na závažnosť ním spáchanej trestnej činnosti a predpokladaný koniec výkonu trestu odňatia slobody (dňa 27.11.2024).

Zároveň nad odsúdeným na posilnenie prevýchovných účinkov nariadil aj probačný dohľad vo výmere 2 roky a súčasne mu uložil aj primerané obmedzenia a povinnosti, ktoré spočívajú:

- v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe,
- v príkaze zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve, a
- v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe či sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

Takto určené podmienky podmiennečného prepustenia budú podľa názoru krajského súdu spôsobilé u odsúdeného „eliminovať“ rizikové faktory jeho možnej recidívy a doviesť jeho nápravu na slobode. V

opačnom prípade (ak nebude viesť v skúšobnej dobe riadny život alebo nespĺní uložené obmedzenia a povinnosti) bude možné rozhodnúť o nariadení výkonu zvyšku trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.